

Mühendislik Hukuku

MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK HAKKINDA KANUN (*)

Kabul Tarihi: 17 Haziran 1938

Resmi Gazete ile Neşir ve İlânı: 28 Haziran 1938

MADDE 1 - Türkiye Cumhuriyeti hudutları dahilinde mühendislik ve mimarlık unvan ve salâhiyeti ile sanat icra etmek isteyenlerin aşağıda yazılı vesikalardan birini haiz olmaları şarttır:

- a) Mühendislik veya mimarlık tahsilini gösteren Türk yüksek mekteblerinden verilen diplomalar;
- b) Programlarının yüksek mühendis veya mimar mektepleri programlarına muadil olduğu kabul edilen bir ecnebi yüksek mühendis veya yüksek mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfikan verilecek ruhsatnameler;
- c) Türk Teknik Okulu mühendis kısmı ile programlarının buna muadil olduğu kabul edilen memleket dahilindeki diğer mühendis veya mimar mekteblerinden verilen diplomalar;
- d) Programlarının Türk Teknik Okulu Mühendis kısmı programlarına muadil olduğu kabul olunan bir ecnebi mühendis veya mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfikan verilecek ruhsatnameler

Mesleğin Kamu Düzeni ile İlgili olması

- MADDE 7 - (Değişik: 4708 - 29.6.2001 / m13 c - Yürürlük m.14) 1 inci maddede belirtilen diploma veya ruhsatnamelerden birini haiz olmayanlar Türkiye'de mühendis veya mimar unvanı ile istihdam olunamazlar, imzalarla sanat icra edemezler, bu unvanları kullanarak rey veremezler ve imza da koyamazlar
- MADDE 8 - (**Değişik 1. fıkra: 5728 - 23.1.2008 / [m.94](#)**)
Yukarıdaki madde hükümlerine aykırı harekette bulunanlar, altı aydan iki yıla kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır.
- Birinci maddede yazılı diploma ve ruhsatnameyi haiz olmayanları bu vesikaları haiz olanlara mahsus unvan ve salâhiyetle işlerinde kullanan kimselerle hükmî şahsiyetlerin mümessilleri de aynı suretle cezaya mahkûm edilirler

Kamu Düzeni ile ilgili olmak kavramı

Mesleğin Kamusal Yönü

(Elektrik Mühendisliği açısından)

Anayasa madde 56

Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir

Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.

Anayasa Mahkemesi Esas: 2010/75 ,Karar: 2011/150 ,Karar Tarihi: 03.11.2011 sayılı Kararı (1)

*Devlete Anayasa'yla verilen bu görevlerin yaşama geçirilmesi bakımından, imar mevzuatıyla getirilen düzenlemelerin bütünlüğü büyük önem taşımaktadır. Anayasa'nın 5., 56. ve 57. maddeleri ile Devlete verilen görevlerin hukuksal düzenlemelerle yaşama geçirileceğinde kuşku bulunmamaktadır. Bu görevlerin hukuk içinde yerine getirilmesi, belli bir plan ve program çerçevesinde gözetim ve denetim ile gerçekleşebilir. Anayasa'da yer alan "sağlıklı ve dengeli çevre" kavramına, doğal güzelliklerin korunduğu, kentleşme ve sanayileşmenin getirdiği hava ve su kirlenmesinin önleildiği bir çevre kadar, **belli bir plan ve programa göre düzenlenmiş yerleşme ve güvenli yapılaşmanın da gireceği kuşkusuzdur.***

6235 Sayılı Mühendislik Ve Mimarlık Hakkında Kanun

- Anayasa madde 135
- [MADDE 135](#) - Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir.
- Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadî teşebbüslerinde aslî ve sürekli görevlerde çalışanların meslek kuruluşlarına girme mecburiyeti aranmaz

TMMOB 'UN ANAYASAL SİSTEM İÇERİSİNDEKİ YERİ

DEVLETİN ORGANLARI

- Yasama – TBMM
- Yargı – bağımsız mahkemeler
- Yürütme

A- Cumhurbaşkanı

B- Bakanlar Kurulu

C-Merkezi İdare (valilik ve Kaymakamlıklar)

D-Mahalli İdareler (Belediyeler)

E-Yüksek Öğrenim Kurulu

Radyo Televizyon Üst Kurulu

Atatürk Kültür Dil ve tarih Yüksek Kurumu

Meslek Odaları

Meslek Odalarının Unsurları

1- belli bir mesleğe mensup olanların

- müşterek ihtiyaçlarını karşılamak,
- meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak,
- mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak,
- meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumak

Amaçları ile kurulurlar

2- Kanunla Kurulurlar

3-organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilir

4-Kamu Tüzel Kişileridir

5- meslek Mensuplarının üye olması ve üyeliğini sürdürmesi zorunludur.6235 Sayılı Kanun

[MADDE 33](#) - Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmeleri için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve âzalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler.

(Ek fıkra: KHK/66 - 19.4.1983) Kamu Kurumu ve Kuruluşları ile İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşlarında asli ve sürekli olarak çalışan mühendislik ve mimarlık meslekleri mensuplarının meslek ve ihtisaslarıyla ilgili odaya girmeleri isteklerine bağlıdır. Ancak bunlar, görevlerinin gereği olan işleri yaparken, mesleki bakımdan, Odaya kayıtlı meslekdaşlarının yetkileriyle haklarına sahip ve onların ödevleriyle yükümlüdürler. Bu konuda Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları ile ilgili hükümler saklıdır.

Kamu Kurumu olmanın sonuçları

- İdarenin Bütünlüğü

[MADDE 123](#) - İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir.

İdarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır.

Kamu tüzelkişiliği, ancak kanunla veya kanunun açıkca verdiği yetkiye dayanılarak kurulur

- İdarenin Hukukiliği
- Yönetmelik Hazırlama yetkisi

[MADDE 124](#) - *Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler.*

Hangi yönetmeliklerin Resmî Gazetede yayımlanacağı kanunda belirtilir

- İdari yargı Yoluna tabi olma (madde 125)

VESAYET YETKİSİ

- ANAYASA
- Esas: 2011/11
- Karar: 2011/151
- Karar Tarihi: 03.11.2011
- Anayasa'nın 127. maddesinin beşinci fıkrasında yer alan hükme göre idari **vesayet**; **merkezi idarenin, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde sahip olduğu yetkidir.**
- İdari **vesayet yetkisi**, **hiyerarşik denetimde olduğu gibi genel bir yetki olmayıp, kanunla çerçevesi çizilen sınırlar içerisinde kullanılması gereken istisnai bir yetkidir. İstisnailik ve kanunilik idari vesayetin en belirgin iki temel özelliğidir. Bu bağlamda vesayet, merkezi idareye "görev" değil "yetki" olarak verildiğinden mutlak bir kullanım zorunluluğu da içermez. Anayasa'da belirtilen amaç ve çerçeve içinde kalmak koşuluyla bu yetkinin kapsam ve sınırını belirleme yetkisi yasakoyucuya aittir.**
- Mahalli idareler, özerklikleri Anayasa ile güvence altına alınan kamu tüzel kişileridir. Anayasa'nın 127. maddesinde yer alan idari **vesayet yetkisi yerel yönetimlere tanınan ve güvence altına alınan özerkliğin istisnasıdır. Bu nedenle merkezi idarenin yerel yönetimlerin bütün eylem ve işlemleri üzerinde mutlaka bir denetim yetkisi kullanması gerektiği söylenemez. Yasakoyucu bu yetkiyi belirlerken hem Anayasa'nın 127. maddesinde belirtilen ilkeleri hem de mahalli idarelerin özerkliğini gözetmek ve dengelemek zorundadır.**
- Bu kapsamda Anayasa'da belirtilen amaç ve çerçeve içinde kalmak koşuluyla yerel yönetimlerin merkezi idare tarafından kanunların öngördüğü yetki ve kapsam içinde denetlenmesinde kullanılacak idari **vesayet yöntemini ve yoğunluğunu belirleme yetkisi yasama organının takdirindedir.**
- **Vesayet makamlarınca bu yetki mahalli idarelerin işlemlerini iptal, onama, erteleme, izin verme, tekrar görüşülmesini isteme, düzeltme şeklinde kullanılabileceği gibi, mahalli idare organlarının kararlarına karşı idari yargı mercilerinde dava açma yetkisi şeklinde de kullanılabilir.**
- İtiraz konusu kuralla mahalli idarelerin organlarınca alınan kararlara karşı kullanılacak idari **vesayet yetkisi, bu kararlar aleyhine idari dava açma şeklinde belirlenmiştir. Kaldı ki, Anayasa'nın 127. maddesinde belirtilen "idarenin bütünlüğü" ilkesini gerçekleştirme amacıyla, idari yargıyı harekete geçirmek suretiyle kullanımı öngörülen düzenlemenin vesayeti içermediği de söylenemez.**

Mühendisin Sorumluluğu

- Türk Ceza Kanunu
1- CEZALARIN ŞAHSİLİĞİ İLKESİ
Anayasa Madde 38 6. fıkra
Ceza sorumluluğu şahsidir
Anayasa Mahkemesi
Esas Sayısı: 2010/6
Karar Sayısı: 2011/54
Karar Günü: 17.3.2011

Böyle bir kuralın cezaların şahsiliği prensibi ile bağdaştırılması mümkün değildir. Anayasanın “Suç ve cezalara ilişkin esaslar” kenar başlıklı 38 inci maddesinin yedinci fıkrasında, “Ceza sorumluluğu şahsidir” hükmü yer almaktadır. Anayasanın bu hükmü gereğince bir kişi, sadece kendisine ait kusurlu fiilinden sorumlu tutulabilir. Bir kimsenin işlemediği bir fiilden dolayı cezalandırılmaması, diğer bir ifadeyle başkasının fiilinden sorumlu tutulmaması Anayasanın 38 inci maddesinin yedinci fıkrası gereğidir. Bu ilkeye göre, asli ve ferî failden başka kişilerin bir suç sebebiyle cezalandırılmaları olanaklı değildir.

TCK ve diğer yasalardaki bazı suç ve cezalar

- [MADDE 20](#) - (1) Ceza sorumluluğu şahsidir. Kimse başkasının fiilinden dolayı sorumlu tutulamaz.
- (2) Tüzel kişiler hakkında ceza yaptırımını uygulanamaz. Ancak, suç dolayısıyla Kanunda öngörölen güvenlik tedbiri niteliğindeki yaptırımlar saklıdır
- [MADDE 22](#) - (1) Taksirle işlenen fiiller, Kanunun açıkça belirttiği hallerde cezalandırılır.
- (2) Taksir, dikkat ve özen yükümlölüğüne aykırılık dolayısıyla, bir davranışın suçun Kanuni tanımında belirtilen neticesi öngörölmeyerek gerçekleştirilmesidir.
- (3) Kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın, neticenin meydana gelmesi halinde bilinçli taksir vardır; bu halde taksirli suça ilişkin ceza üçte birden yarısına kadar artırılır.
- (4) Taksirle işlenen suçtan dolayı verilecek olan ceza failin kusuruna göre belirlenir.
- (5) Birden fazla kişinin taksirle işlediği suçlarda, herkes kendi kusurundan dolayı sorumlu olur. Her failin cezası kusuruna göre ayrı ayrı belirlenir.
- (6) Taksirli hareket sonucu neden olunan netice, münhasıran failin kişisel ve ailevi durumu bakımından, artık bir cezanın hükmedilmesini gereksiz kılacak derecede mağdur olmasına yol açmışsa ceza verilmez; bilinçli taksir halinde verilecek ceza yarıdan altıda bire kadar indirilebilir

- [MADDE 50](#) - (1) Kısa süreli hapis cezası, suçlunun kişiliğine, sosyal ve ekonomik durumuna, yargılama sürecinde duyduğu pişmanlığa ve suçun işlenmesindeki özelliklere göre
- (4) Taksirli suçlardan dolayı hükmolunan hapis cezası uzun süreli de olsa; bu ceza, diğer koşulların varlığı halinde, birinci fıkranın (a) bendine göre adlî para cezasına çevrilebilir. Ancak, bu hüküm, bilinçli taksir halinde uygulanmaz

- [MADDE 61](#) - (1) Hakim, somut olayda;
- a) Suçun işleniş biçimini,
- b) Suçun işlenmesinde kullanılan araçları,
- c) Suçun işlendiği zaman ve yeri,
- d) Suçun konusunun önem ve değerini,
- e) Meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığını,
- f) Failin kast veya taksire dayalı kusurunun ağırlığını,
- g) Failin güttüğü amaç ve saiki,
- Göz önünde bulundurarak, işlenen suçun Kanuni tanımında öngörülen cezanın alt ve üst sınırı arasında temel cezayı belirler.

Taksirle Öldürme

MADDE 85 - (1) Taksirle bir insanın ölümüne neden olan kişi, (**Değişik ibare: 5328 - 31.3.2005 / m.3**) "iki yıldan" altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Fiil, birden fazla insanın ölümüne ya da bir veya birden fazla kişinin ölümü ile birlikte bir veya birden fazla kişinin yaralanmasına neden olmuş ise, kişi (**Değişik ibare: 5328 - 31.3.2005 / m.3**) "iki yıldan" onbeş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

MADDE 89 - (1) Taksirle başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır.

(2) Taksirle yaralama fiili, mağdurun;

a) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin sürekli zayıflamasına,

b) Vücudunda kemik kırılmasına,

c) Konuşmasında sürekli zorluğa,

d) Yüzünde sabit ize,

e) Yaşamını tehlikeye sokan bir duruma,

f) Gebe bir kadının çocuğunun vaktinden önce doğmasına,

Neden olmuşsa, birinci fıkraya göre belirlenen ceza, yarısı oranında artırılır.

(3) Taksirle yaralama fiili, mağdurun;

a) İyileşmesi olanağı bulunmayan bir hastalığa veya bitkisel hayata girmesine,

b) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin yitirilmesine,

c) Konuşma ya da çocuk yapma yeteneklerinin kaybolmasına,

d) Yüzünün sürekli değişikliğine,

e) Gebe bir kadının çocuğunun düşmesine,

Neden olmuşsa, birinci fıkraya göre belirlenen ceza, bir kat artırılır.

(4) Fiilin birden fazla kişinin yaralanmasına neden olması halinde, altı aydan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(5) Bilinçli taksir hali hariç olmak üzere, bu maddenin kapsamına giren suçların soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlıdır. (**Değişik 5. fıkra: 5560 - 6.12.2006 / m.5**) (5) Taksirle yaralama suçunun soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlıdır. Ancak, birinci fıkra kapsamına giren yaralama hariç, suçun bilinçli taksirle işlenmesi halinde şikayet aranmaz

MADDE 171 - (1) Taksirle;

a) Yangına,

b) Bina çökmesine, toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına,

Neden olan kişi, fiilin başkalarının hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından tehlikeli olması halinde, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

İnşaat veya yıkımla ilgili emniyet kurallarına uymama

MADDE 176 - (1) İnşaat veya yıkım faaliyeti sırasında, insan hayatı veya beden bütünlüğü açısından gerekli olan tedbirleri almayan kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır

KANUN NO: 4708

YAPI DENETİMİ HAKKINDA KANUN

- MADDE 9.- (**Değişik: 5728 - 23.1.2008 / [m.497](#)**) Bu Kanun hükümlerinin uygulanması sırasında, yapı denetim kuruluşunun icrai veya ihmali davranışla görevini kötüye kullanan ortakları, yöneticileri, mimar ve mühendisleri, yapı müteahhidi, proje müellifi gerçek kişiler ile laboratuvar görevlileri, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- Yapı denetim kuruluşunun ortak ve yöneticileri, mimar ve mühendisleri ile laboratuvar görevlileri bu Kanun hükümleri çerçevesinde yapmaları gereken denetimi yapmadıkları halde yapmış gibi veya yapmalarına rağmen gerçeğe aykırı olarak belge düzenlemeleri halinde Türk Ceza [Kanunu](#)'nun resmi belgede sahtecilik suçuna ilişkin hükümlerine göre cezalandırılır

Asli Kusur,Tali Kusur

- T.C.
YARGITAY
CEZA GENEL KURULU
E. 2010/9-95
K. 2010/163
T. 6.7.2010
 - **TAKSİRLE ÖLDÜRME** (Maktulün Asli Kusurlu Olduğu Olayda Önüne Aniden Fırladığı Söylenemeyecek Olan Maktulü Korna Çalarak Uyardığı Gibi Ona Çarpmamak İçin Fren Dahi Tatbik Etmediği Anlaşılan Sanığın da Tali Derecede Kusurlu Olduğu)
 - **ASLİ KUSUR** (Maktulün Olduğu - Taksirle Öldürme/Önüne Aniden Fırladığı Söylenemeyecek Olan Maktulü Korna Çalarak Uyardığı Gibi Ona Çarpmamak İçin Fren Dahi Tatbik Etmediği Anlaşılan Sanığın da Tali Derecede Kusurlu Olduğunun Kabul Edileceği)
 - **TALİ KUSUR** (Taksirle Öldürme - Önüne Aniden Fırladığı Söylenemeyecek Olan Maktulü Korna Çalarak Uyardığı Gibi Ona Çarpmamak İçin Fren Dahi Tatbik Etmediği Anlaşılan Sanığın da Tali Derecede Kusurlu Olduğunun Kabul Edileceği)
 - **TRAFİĞİN MEVCUT KOŞULLARINA GÖRE GEREKLİ TEDBİRLERİ ALMAMASI** (Hızını Yol Durumuna Göre Ayarlamadığı ve Ayağından Ayakkabısının Çıktığını Algılayabilecek Kadar Bir Zaman Diliminde Görme Şansına Sahip Olduğu - Sanığın Tali Derecede Kusurlu Olduğu)

ÖZEL HUKUKTAN DOĞAN SORUMLULUK HALLERİ

KANUN NO: 818

BORÇLAR KANUNU (*)

Kabul Tarihi: 22 Nisan 1926

MADDE 41 - Gerek kasten gerek ihmal ve teseyyüp yahut tedbirsizlik ile haksız bir surette diğerkimseye bir zarar ika eden şahıs, o zararın tazminine mecburdur.

Ahlâka mugayir bir fiil ile başka bir kimsenin zarara uğramasına bilerek sebebiyet veren şahıs, kezalik o zararı tazmine mecburdur

- **MADDE 43** - Hâkim, hal ve mevkiin icabına ve hatanın ağırlığına göre tazminatın suretini ve şumulünün derecesine tâyin eyler.
- Zarar ve ziyan irad şeklinde tâyin olunduğı takdirde borçludan icabeden teminat alınır.
- IV - TAZMİNATIN TENKİSİ
- **MADDE 44** - Mutazarrır olan taraf zarara razı olduğı yahut kendisinin fiili zararın ihdasına veya zararın tezayüdüne yardım ettiğı ve zararı yapan şahsın hal ve mevkiini ağırlaştırdığı takdirde hâkim, zarar ve ziyan miktarını tenkis yahut zarar ve ziyan hükmünden sarfınazar edebilir.
- Eğer zarar kasden veya ağır bir ihmal veya tedbirsizlikle yapılmamış olduğı ve tazmini de borçluyu müzayakaya maruz bıraktığı takdirde hâkim, hakkaniyete tevfikan zarar ve ziyanı tenkis edebilir.

- 1 - ADAM ÖLMESİ VE CİSMANİZARAR
- A) ÖLÜM TAKDİRİNDE ZARAR VE ZİYAN
- [MADDE 45](#) - Bir adam öldüğü takdirde zarar ve ziyan, bilhassa defin masraflarını da ihtiva eder. Ölüm, derhal vukubulmamış ise zarar ve ziyan tedavi masraflarını ve çalışmaya muktedir olamamaktan mütevellit zararı ihtiva eder.
- Ölüm neticesi olarak diğer kimseler müteveffanın yardımından mahrum kaldıkları takdirde, onların bu zararını da tazmin etmek lazımgelir.
- B) CİSMANİ ZARAR HALİNDE LAZIMGELEN ZARAR VE ZİYAN
- [MADDE 46](#) - Cismanî bir zarara düşer olan kimse külliye veya kısmen çalışmaya muktedir olamamasından ve ileride iktisaden maruz kalacağı mahrumiyetten tevellüt eden zarar ve ziyanını ve bütün masraflarını isteyebilir.
- Eğer hükmün suduru esnasında, kâfi derecede kanaat ile cismanî zararın neticelerini tâyin etmek mümkün değil ise; hükmün tefhimi tarihinden itibaren iki sene zarfında hâkimin, tetkik salâhiyetini muhafaza etmeğe hakkı vardır.
- C) MANEVİ TAZMİNAT
- [MADDE 47](#) - Hâkim, hususi halleri nazara alarak cismanî, zarara düşer olan kimseye yahut adam öldüğü takdirde ölünün ailesine manevi zarar namiyle adalete muvafık tazminat verilmesine karar verebilir.

- VI - MÜTESELSİL MESULİYET
- 1 - HAKSIZ FİİL HALİNDE
- [MADDE 50](#) - Birden ziyade kimseler birlikte bir zarar ika ettikleri takdirde müşevvik ile asıl fail ve fer'an methali olanlar, tefrik edilmeksizin müteselsilen mesul olurlar. Hâkim, bunların birbiri aleyhinde rücu hakları olup olmadığını takdir ve icabında bu rücuun şumulünün derecesine tâyin eyler.
- Yataklık eden kimse, vakı olan kârdan hisse almadıkça yahut iştirakiyle bir zarara sebebiyet vermedikçe mesul olmaz.
- [MADDE 53](#) - Hâkim, kusur olup olmadığına yahut haksız fiilin faili temyiz kudretini haiz bulunup bulunmadığına karar vermek için ceza hukukunun mesuliyete dair ahkâmiyle bağlı olmadığı gibi, ceza mahkemesinde verilen beraet kararıyla de mukayyet değildir. Bundan başka ceza mahkemesi kararı, kusurun takdiri ve zararın miktarını tâyin hususunda dahi hukuk hâkimi takyit etmez
- [MADDE 55](#) - Başkalarını istihdam eden kimse, maiyetinde istihdam ettiği kimselerin ve amalesinin hizmetlerini ifa ettikleri esnada yaptıkları zarardan mesuldür. Şu kadar ki böyle bir zararın vukubulmaması için hal ve maslahatın icabettiği bütün dikkat ve itinada bulunduğunu yahut dikkat ve itinada bulunmuş olsa bile zararın vukuuna mani olamayacağını ispat ederse mesul olmaz.
- İstihdam eden kimsenin, zâmin olduğu şey ile zararı ika eden şahsa karşı rücu hakkı vardır

İşverenin sorumluluğu

İşverenlerin ve işçilerin yükümlülükleri

[MADDE 77.](#)- İşverenler işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi almak, araç ve gereçleri noksansız bulundurmak, işçiler de iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan her türlü önleme uymakla yükümlüdürler.

İşverenler işyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine uyulup uyulmadığını denetlemek, işçileri karşı karşıya buldukları mesleki riskler, alınması gerekli tedbirler, yasal hak ve sorumlulukları konusunda bilgilendirmek ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği eğitimini vermek zorundadırlar. Yapılacak eğitimin usul ve esasları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

İşverenler işyerlerinde meydana gelen iş kazasını ve tespit edilecek meslek hastalığını en geç iki iş günü içinde yazılı ile ilgili bölge müdürlüğüne bildirmek zorundadırlar.

Bu bölümde ve iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tüzük ve yönetmeliklerde yer alan hükümler işyerindeki çiraklara ve stajyerlere de uygulanır.

İşin durdurulması veya işyerinin kapatılması

[MADDE 79.](#)- Bir işyerinin tesis ve tertiplerinde, çalışma yöntem ve şekillerinde, makine ve cihazlarında işçilerin yaşamı için tehlikeli olan bir husus tespit edilirse, bu tehlike giderilinceye kadar işyerlerini iş sağlığı ve güvenliği bakımından denetlemeye yetkili iki müfettiş, bir işçi ve bir işveren temsilcisi ile Bölge Müdüründen oluşan beş kişilik bir komisyon kararıyla, tehlikenin niteliğine göre iş tamamen veya kısmen durdurulur veya işyeri kapatılır. Komisyona kıdemli iş müfettişi başkanlık eder. Komisyonun çalışmaları ile ilgili sekretarya işleri bölge müdürlüğü tarafından yürütülür.

Mühendisin İdari Sorumluluğu

1- İşveren'e karşı

- İşverenin haklı nedenle derhal fesih hakkı
- [MADDE 25.](#)- Süresi belirli olsun veya olmasın işveren, aşağıda yazılı hallerde iş sözleşmesini sürenin bitiminden önce veya bildirim süresini beklemezsizin feshedebilir:
 - I- Sağlık sebepleri:
 - a) İşçinin kendi kastından veya derli toplu olmayan yaşayışından yahut içkiye düşkünlüğünden doğacak bir hastalığa veya sakatlığa uğraması halinde, bu sebeple doğacak devamsızlığın ardı ardına üç iş günü veya bir ayda beş iş gününden fazla sürmesi.
 - b) İşçinin tutulduğu hastalığın tedavi edilemeyecek nitelikte olduğu ve işyerinde çalışmasında sakınca bulunduğu Sağlık Kurulunca saptanması durumunda.
 - (a) alt bendinde sayılan sebepler dışında işçinin hastalık, kaza, doğum ve gebelik gibi hallerde işveren için iş sözleşmesini bildirim süresini bildirimsiz fesih hakkı; belirtilen hallerin işçinin işyerindeki çalışma süresine göre 17 nci maddedeki bildirim sürelerini altı hafta aşmasından sonra doğar. Doğum ve gebelik hallerinde bu süre 74 üncü maddedeki sürenin bitiminde başlar. Ancak işçinin iş sözleşmesinin askıda kalması nedeniyle işine gidemediği süreler için ücret işlemez.
 - II- Ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri:
 - a) İş sözleşmesi yapıldığı sırada bu sözleşmenin esaslı noktalarından biri için gerekli vasıflar veya şartlar kendisinde bulunmadığı halde bunların kendisinde bulunduğunu ileri sürerek, yahut gerçeğe uygun olmayan bilgiler veya sözler söyleyerek işçinin işvereni yanıltması.
 - b) İşçinin, işveren yahut bunların aile üyelerinden birinin şeref ve namusuna dokunacak sözler sarfetmesi veya davranışlarda bulunması, yahut işveren hakkında şeref ve haysiyet kırıcı asılsız ihbar ve isnadlarda bulunması.
 - c) İşçinin işverenin başka bir işçisine cinsel tacizde bulunması.
 - d) İşçinin işverene yahut onun ailesi üyelerinden birine yahut işverenin başka işçisine sataşması veya 84 üncü maddeye aykırı hareket etmesi.
 - e) İşçinin, işverenin güvenini kötüye kullanmak, hırsızlık yapmak, işverenin meslek sırlarını ortaya atmak gibi doğruluk ve bağlılığa uymayan davranışlarda bulunması.
 - f) İşçinin, işyerinde, yedi günden fazla hapisle cezalandırılan ve cezası ertelenmeyen bir suç işlemesi.
 - g) İşçinin işverenden izin almaksızın veya haklı bir sebebe dayanmaksızın ardı ardına iki işgünü veya bir ay içinde iki defa herhangi bir tatil gününden sonraki iş günü, yahut bir ayda üç işgünü işine devam etmemesi.
 - h) İşçinin yapmakla ödevli bulunduğu görevleri kendisine hatırlatıldığı halde yapmamakta ısrar etmesi.
 - i) İşçinin kendi isteği veya savaşması yüzünden işin güvenliğini tehlikeye düşürmesi, işyerinin malı olan veya malı olmayıp da eli altında bulunan makineleri, tesisatı veya başka eşya ve maddeleri otuz günlük ücretinin tutarıyla ödeyemeyecek derecede hasara ve kayba uğratması.

İstisna Akdi sorumluluğu

[MADDE 355](#) - İstisna, bir akittir ki onunla bir taraf (müteahhit), diğer tarafın (iş sahibi) vermeğe taahhüt eylediği semen mukabilinde bir şey imalini iltizam eder

[MADDE 360](#) - Yapılan şey iş sahibinin kullanamayacağı ve nısfet kaidesine göre kabule icbar edilemeyeceği derecede kusurlu veya mukavele şartlarına muhalif olursa, iş sahibi, o şeyi kabulden imtina edebilir; bu hususta mütaahhidin taksiri bulunursa zarar ve ziyan da isteyebilir.

İşin kusurlu olması veya mukaveleye muhalif bulunması yukarıki derecede ehemmiyeti haiz değil ise iş sahibi, işin kıymetinin noksanı nispetinde fiatı tenzil ve eğer o işin ıslahı büyük bir masrafı mucip değil ise mütaahhidi tamire mecbur edebilir. Bu hususta mütaahhidin taksiri varsa iş sahibi zarar ve ziyan da isteyebilir.

Yapılan şey iş sahibinin arsası üzerine yapılmış olup da mahiyeti itibariyle refi ve kal'ı fazla bir zararı mucip ise iş sahibi, ancak ikinci fıkra mucibince muamele yapar.

c) İŞ SAHİBİNİN MESULİYETİ

[MADDE 361](#) - Yapılan şeyin kusurlu olması müteahhidin sarahaten beyan eylediği mütalâaya mugayir olarak iş sahibinin verdiği emirlerden neşet etmiş bulunur veya her hangi bir sebeple iş sahibine isnadı kabil olursa, iş sahibi o şeyin kusurlu olmasından mütevellit hakları dermeyan edemez

EMO 'ya karşı Sorumluluk -6235 Sayılı kanun

- [MADDE 26](#) - Odalara kayıtlı meslek mensuplarından bu kanuna aykırı hareketleri görülenlerle, meslekle alâkalı işlerde gerek kasten ve gereks ihmal göstermek suretiyle zarara sebebiyet veren veya akdettiği mukavelelere riayet etmiyen veyahut meslek şeref ve haysiyetini muhil durumları tesbit olunanlara kayıtlı buldukları oda haysiyet divanınca aşağıda yazılı inzibati cezalar verilir:
 - a) Yazılı ihtar;
 - b) (25) liradan (100) liraya kadar para cezası;
 - c) (100) liradan (1.000) liraya kadar para cezası;
 - ç) 15 günden 6 aya kadar serbest sanat icrasından men'i;
 - d) Odadan ihraç.
- Bu cezaların verilmesinde sıra gözetilmez. Ancak sebep teşkil eden hadisenin mahiyet ve neticelerine göre bu cezalardan biri tatbik olunur.
- [MADDE 27](#) - Haysiyet divanları tarafından verilen yazılı ihtar ve (100) liraya kadar para cezaları kati olup (...) (*).
- (*) Madde 27 de yeralan "hiç bir mercie itiraz olunamaz" şeklindeki hüküm, Anayasa Mahkemesinin 19.7.1963 tarih ve E.1963/112, K.1963/196 sayılı kararıyle iptal edilmiştir.
- Ancak 26 ncı maddenin (c,ç,d) bentlerinde yazılı cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde ve oda idare heyeti yoluyla Yüksek Haysiyet Divanına itiraz olunabileceği gibi, bu cezalar Yüksek Haysiyet Divanının tasdikından geçirilmedikçe de tatbik olunamaz.
- [MADDE 28](#) - (Değişik: KHK/66 - 19.4.1983) Odadan ihraç edilenler süresiz olarak, sanat icrasından geçici olarak men edilenler ise, men süresi içinde; hiçbir şekil ve biçimde mesleki faaliyette bulunamazlar. Bunlar Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından terhal bütün ilgili yerlere ve kuruluşlara duyurulur.
- [MADDE 29](#) - Muvakkaten sanat icrasından menolunanlar sanatlarını icraya devam ederse cezaları bir misli daha artırılır.
- [MADDE 30](#) - Her türlü oda aidatı ile diğer para cezalarını tebliğ gününden itibaren otuz gün içinde mensup oldukları odaya ödemiyeenler hakkında İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre takibat yapılır.
- [MADDE 31](#) - Odalardan ihraç kararı ancak umumi hükümlere göre medeni haklarını kaybetmiş olanlar veya meslek camiasından uzaklaştırılmalarında mutlak zaruret görülenler hakkında verilebilir